

« zurück blättern vor »

LANDARA subst. f. (m.), ab 1805; auch *landauer*. **1)** ‘schwere Kutsche, gewöhnlich für vier Personen; großer, unförmiger, heruntergekommener Wagen’ – ‘ciężka, zwykle czteroosobowa karetą; duży, niezgrabny, zniszczony powóz’: 1805 GWar 1506, *Nowo w Pałacu pod Blachą znajduie się do sprzedaży: 1) Landara Angielska wcale nowa...* ○ (1825) 1898 Hof.Kl. Dziennik 67, DOR *Przypatrywałam się ekwipażom pana młodego; paradne; jedna karetą żółta (...) na dwie osoby, druga landara na cztery.* ○ (1826–1837) 1963 Magier *Zdarzało się, iż [...] posyłano dużą landarę do koszar kadeckich dla sprowadzenia stamtąd pewnej liczby młodzieży dobrze do tańca ułożonej.* ○ 1915 Weys.Józ.Puszczka 7, DOR *Pocztowa landara, umorusana w błocie, najeżona tu i ówdzie zadrami [...] stanęła przed podjazdem dużego drewnianego domu.* ○ 1951 Słonim.Poezje 314, DOR *Jedź, stara dryndo, tocz się, warszawska landaro!* – (SŁA), L, SWIL, SW, LSP, DOR. **2)** ‘etw. Großes, Unförmiges’ – ‘coś dużego, niezgrabnego’: [hapax] (1937) 1948 Goj.Rajs.I 13, DOR *Mieszkanie jest duże, zima dopiero idzie i ogrzanie tych landar pochłonie wiele węgla.* – SW, LSP, DOR. ◇ **Var:** *landara* subst. f., 1805 GWar 1506, NOWO – (SŁA), L, SWIL, SW, LSP, DOR; *landauer* subst. m. – SW (m.u.). ◇ **Etym:** nhd. *Landauer* subst. m., ‘ein Wagen, dessen Verdeck vorn und hinten niedergeschlagen werden kann (nach dem Erfindungsort Landau genannt)’, GRI. ◇ **Konk:** *lando* subst. n., bel. seit †1910, SW, zuerst geb. SWIL. ◇ **Der:** *landarka* subst. f., zuerst geb. L, nur für Inh. 1; *landarowaty* adj., zuerst geb. SW, nur für Inh. 1. ❖ DOROSZEWSKI hat noch als zusätzliche Bedeutungen: mit Deskriptor *rzad.* ‘von einer großen, ungeschickten Frau’ (*o dużej, niezgrabnej kobiecie*), wohl eine kontextuelle metaphorische Verwendung, sowie mit dem Deskriptor *techn.* ‘eine Art Personenauto’. Das Femininum ist wohl nach *kareta* gebildet.

« zurück blättern vor »